

Ecologische beoordeling in verband met de aanpassing van twee aansluitingen op de A32 en watercompensatie te Heerenveen

A&W-rapport 2372

in opdracht van

Ecologische beoordeling in verband met de aanpassing van twee aansluitingen op de A32 en watercompensatie te Heerenveen

A&W-rapport 2372

E. Schut
J. van Goethem

Foto Voorplaat

Het eiland bij afrit 'Heerenveen', foto: Y. van der Heide (A&W)

E. Schut & J. van Goethem 2017

Ecologische beoordeling in verband met de aanpassing van twee aansluitingen op de A32 en watercompensatie te Heerenveen. A&W-rapport 2372. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Opdrachtgever**Gemeente Heerenveen**

Postbus 15000

8440 GA Heerenveen

Telefoon 0513 61 76 17

Uitvoerder**Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv**

Suderwei 2

9269 TZ Feanwâlden

Telefoon 0511 47 47 64

info@altwym.nl

www.altwym.nl

© Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv. Overname van gegevens uit dit rapport is toegestaan met bronvermelding.

Projectnummer

2873upd

Projectleider

J. van Goethem

Status

Concept

Autorisatie

Goedgekeurd

Paraaf

R. Strijkstra

Datum

19 september 2017

Kwaliteitscontrole

E. van der Heijden

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Situatieschets en plannen	2
3	Gebiedsbescherming en beoordeling	4
3.1	Natura 2000-gebied: Wet natuurbescherming	4
3.2	Ecologische Hoofdstructuur (EHS)	4
3.3	Overige vormen van gebiedsbescherming	5
4	Soortbescherming en beoordeling	6
4.1	Planten	6
4.2	Ongewervelden	6
4.3	Vissen	7
4.4	Reptielen	7
4.5	Amfibieën	7
4.6	Vogels	8
4.7	Vleermuizen	9
4.8	Overige zoogdieren	10
5	Conclusies	11
5.1	Gebiedsbescherming	11
5.2	Soortbescherming	11
6	Literatuur	13

1 Inleiding

De gemeente Heerenveen is voornemens om de aansluitingen op de A32 bij afrit 'Heerenveen centrum' en afrit 'Heerenveen' aan te passen en tevens watercompensatie te realiseren bij deze afritten. De plannen bevinden zich momenteel in een voorbereidingsfase waarbij men na de zomer van 2017 het bestemmingsplan aangepast wil hebben. Om te bepalen of de plannen een conflict kunnen veroorzaken met de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur is ecologisch onderzoek nodig. Het doel van dit ecologisch onderzoek is een ecologische quickscan, waarin de effecten van de plannen worden beoordeeld in het kader van de vigerende natuurwetgeving.

Op verzoek van de gemeente Heerenveen heeft Altenburg & Wymenga dit onderzoek in 2016 uitgevoerd (Goethem 2016). Per 1 januari 2017 is echter de Wet natuurbescherming in werking getreden. Daardoor zijn de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 komen te vervallen. In dit rapport wordt het ecologisch onderzoek zoals beschreven in van Goethem (2016) getoetst aan de nieuwe Wet natuurbescherming de Verordening Romte (Ecologische Hoofdstructuur of EHS). Gegevens over de (mogelijkheden voor) aanwezigheid van wettelijk beschermde natuurwaarden in de verschillende deelgebieden zijn afkomstig van het ecologisch onderzoek uitgevoerd in 2016. Indien van toepassing, worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel aanvullend onderzoek.

Het ecologisch onderzoek is gebaseerd op twee benaderingswijzen. Ten eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites waaronder de NDFF). Ten tweede is op 6 mei 2016 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd naar de (mogelijkheden voor) aanwezigheid van wettelijk beschermde natuurwaarden in de verschillende deelgebieden.

Uit de resultaten van de ecologische quickscan bleek dat aanvullend onderzoek nodig was naar de aanwezigheid van Poelkikker en Kleine modderkruiper in het gebied. Op 6 juni 2016 is daarom een aanvullend veldbezoek uitgevoerd. Ook de resultaten van dit aanvullende onderzoek zijn in onderhavige rapportage opgenomen.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze rapportage de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2 Situatieschets en plannen

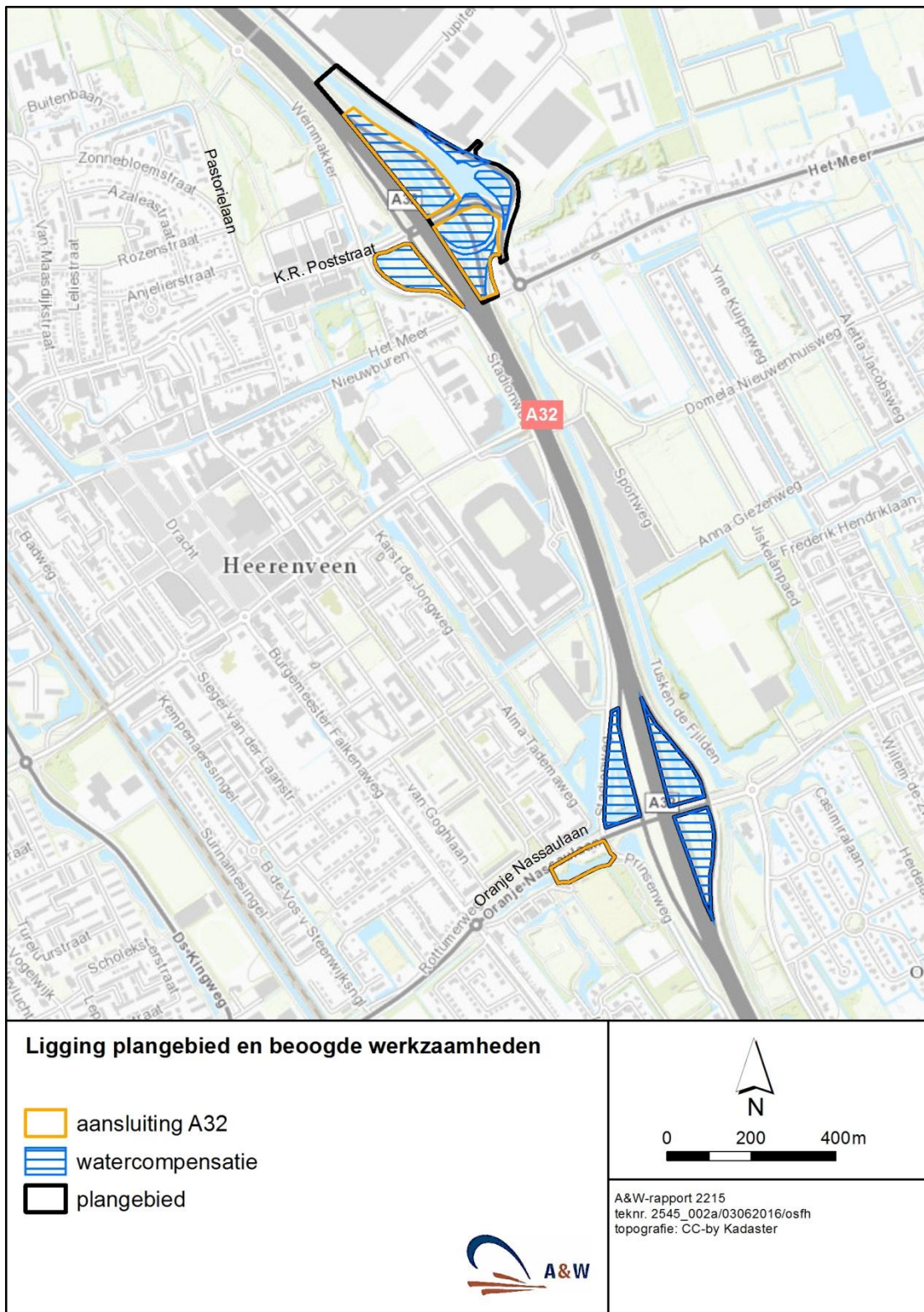

Er zijn diverse deelgebieden voor de plannen. In figuur 2.1 zijn de deellocaties weergegeven voor de aanpassing van de aansluitingen op de A32 en die voor de watercompensatie.

De deellocaties zijn verschillend van elkaar voor wat betreft grootte, ligging en indeling, maar vertonen ook veel gelijkenis voor wat betreft vegetatie. In of direct rond alle deelgebieden is een houtige begroeiing aanwezig. Water is ook altijd aanwezig in of rond de deelgebieden. Geen van de deelgebieden ligt binnen of vlakbij beschermde gebieden van de EHS of Natura 2000-gebieden.

De plannen bestaan uit het aanpassen van de aansluitingen op de A32 ter hoogte van afrit 'Heerenveen centrum' en 'Heerenveen' en het realiseren van watercompensatie bij deze afritten. Voor deze aanpassingen zijn grootschalige werkzaamheden nodig. Hiervoor wordt water gedempt maar ook nieuw gerealiseerd. Ook worden voor deze werkzaamheden bomen en bosschages gerood en kruidenvegetaties verwijderd.

Figuur 2.1. Ligging van het plangebied met de verschillende deellocaties.

3 Gebiedsbescherming en beoordeling

Voorheen waren in Nederland de meeste beschermde gebieden beschermd volgens de Natuurbeschermingswet 1998 of regelgeving omtrent de EHS. Onder de per 1 januari 2017 in werking getreden Wet natuurbescherming zijn de Natura 2000-gebieden en de regelgeving omtrent de EHS behouden. Daarnaast kunnen gebieden ook worden beschermd vanwege hun natuurwaarden via verordeningen of het bestemmingsplan.

3.1 Natura 2000-gebied: Wet natuurbescherming

De eerste stap in de beoordeling van activiteiten of plannen volgens de Wet natuurbescherming is de Voortoets. Daarin wordt bepaald of er een kans bestaat dat door een ingreep (significant) negatieve effecten optreden ten aanzien van de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Geen van de onderzochte deelgebieden maakt deel uit van Natura 2000-gebieden. De dichtstbijzijnde gebieden, te weten 'Deelen' en 'Rottige Meenthe & Brandemeer', liggen op circa 5 km afstand.

Het is onwaarschijnlijk dat de beoogde aanpassing van de aansluiting op de A32 en de watercompensatie van invloed zijn op Natura 2000-gebieden in de omgeving en/of de daarbij behorende instandhoudingsdoelen (met uitzondering van stikstofemissie, zie hieronder). Zowel de werkzaamheden zelf als de ingebruikname van de wegen en de waterpartijen, zijn te beperkte activiteiten om op enige afstand van invloed te zijn op de habitattypen of soorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden.

Om eventuele effecten op stikstofgevoelige gebieden in de omgeving uit te sluiten, wordt geadviseerd om in het kader van de Programmatiese Aanpak Stikstof (PAS) bij het bevoegd gezag na te gaan hoe hoog de stikstofemissie door de beoogde werkzaamheden zal zijn. Naar verwachting zal de stikstof uitstoot door de werkzaamheden onder de grenswaarde voor stikstofgevoelige vegetaties blijven.

Samenvatting Voortoets

De conclusie van de Voortoets is dat de aanpassingen aan de aansluiting op de A32 en de watercompensatie geen invloed hebben op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden mits de grenswaarde voor stikstofuitstoot op nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet overschreden wordt. Indien dat niet het geval is, is er geen knelpunt met de Wet natuurbescherming.

3.2 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Geen van de onderzochte deelgebieden maakt deel uit van de EHS. De dichtstbijzijnde gebieden die onder de EHS vallen bevinden zich op circa 5 km van het plangebied. Negatieve effecten zijn door de relatief grote afstand tot het plangebied en de relatief beperkte omvang van de werkzaamheden niet te verwachten.

3.3 Overige vormen van gebiedsbescherming

De deelgebieden maken geen deel uit van een gebied dat via verordeningen of een bestemmingsplan wordt beschermd, zoals ganzenfoerageergebieden of weidevogelgebieden. De conclusie van de beoordeling is derhalve, dat de beoogde werkzaamheden geen conflict veroorzaken met de regelgeving ten aanzien van gebieden met dergelijke vormen van gebiedsbescherming.

4 Soortbescherming en beoordeling

Soortbescherming is in Nederland sinds 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Aan de Wet natuurbescherming zijn drie lijsten met soorten gekoppeld. Het gaat om artikel 3.1 waar soorten van de Vogelrichtlijn onder vallen, artikel 3.5 waar soorten van de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern en bijlage I bij het Verdrag van Bonn onder vallen en artikel 3.10 voor overige soorten. Soorten uit de eerste twee artikelen zijn daarmee Europees beschermd, terwijl soorten van artikel 3.10 nationaal beschermd zijn. Provincies hebben de mogelijkheid om voor soorten uit artikel 3.10 een vrijstelling te verlenen van enkele verbodsbepalingen. De Provincie Friesland hanteert vanaf 1 januari 2017 een dergelijke lijst met (dier)soorten die een vrijstelling genieten bij o.a. ruimtelijke ontwikkeling.

Hieronder is beschreven welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen en wat de consequenties daarvan zijn voor de beoogde ingrepen.

4.1 Planten

De bodem in alle deelgebieden is over het algemeen voedselrijk, wat resulteert in een redelijk hoog opgaande kruidenvegetatie met ook veel ruigtekruiden. Dergelijke vegetaties bevatten doorgaans weinig bijzondere of beschermde vaatplanten.

Tijdens het aanvullende veldbezoek op 6 juni 2016 is de Rietorchis aangetroffen buiten het plangebied, in de berm naast de Weinmakker aan de oostzijde van de watergang. Er werden circa 85 exemplaren aangetroffen ter hoogte van de rotonde in de Weinmakker. De Rietorchis was een middelzwaar beschermde soort onder de Flora- en faunawet, maar geniet geen bescherming onder de Wet natuurbescherming. Wel geldt voor de soort de Zorgplicht. Op het moment van het veldbezoek in juni 2016 waren binnen het plangebied geen geschikte groeiplaatsen aanwezig voor de Rietorchis, maar door een ander beheer van de wegbermen zouden deze kunnen ontstaan. Indien de werkzaamheden pas over enkele jaren worden uitgevoerd, verdient het aanbeveling dat het plangebied voor aanvang van de werkzaamheden wordt gecontroleerd tijdens de bloeiperiode van de Rietorchis (in de maanden juni-juni). Eventueel aangetroffen exemplaren van de Rietorchis kunnen na de bloeiperiode verplaatst worden. Vóór de bloeiperiode is verplaatsen niet mogelijk, omdat de planten dan zeer kwetsbaar en moeilijk te vinden zijn. Verplaatsen van Rietorchis is voor de Zorgplicht uitsluitend noodzakelijk indien grotere groepen planten worden aangetroffen.

Naar aanleiding van de veldbezoeken wordt ingeschat dat potenties voor beschermde plantensoorten niet aanwezig zijn in de diverse deelgebieden. Er ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vaatplanten.

4.2 Ongewervelden

Potenties voor ongewervelden in het plangebied zijn beperkt door het ontbreken van geschikt leefgebied. Er komen wel algemene dagvlinders en libellen voor. Tijdens het veldbezoek zijn bijvoorbeeld Klein koolwitje, Oranjetipje en Variabele waterjuffer aangetroffen. Dit betreft echter geen beschermde soorten. Beschermde soorten worden in het plangebied, op basis van de

terreinkenmerken, niet verwacht. Er ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van ongewervelden.

4.3 Vissen

Voor het aanpassen van de aansluiting op de A32 en het realiseren van watercompensatie wordt aan de watergangen gewerkt. Sommige watergangen worden gedempt terwijl andere watergangen nieuw aangelegd worden. Vissoorten ondervinden dus mogelijk negatieve effecten van de voorgenomen ingrepen. Beschermde vissoorten worden in het plangebied niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied of de ligging buiten het verspreidingsgebied. Uit eerder onderzoek en literatuurgegevens is bekend dat de voorheen beschermde Kleine modderkruiper voorkwam in de watergangen. Tijdens het veldbezoek op 6 juni 2016 is de Kleine modderkruiper in het plangebied echter niet aangetroffen. Bij het werken aan de watergangen geldt wel de zorgplicht. De werkzaamheden moeten daarom op een visvriendelijke manier worden uitgevoerd.

4.4 Reptielen

In de omgeving van het plangebied komen de Ringslang en de Levendbarende hagedis voor. Beide soorten zijn beschermd volgens artikel 3.10 van de Wnb. De ligging van de plangebieden binnen verstedelijkt gebied langs de A32 is niet gunstig voor het voorkomen van de Ringslang. De Levendbarende hagedis is vrij recent waargenomen op korte afstand van het plangebied in Oranjewoud. Op andere locaties in de omgeving van het plangebied langs de A32 is biotoop aanwezig dat mogelijk geschikt is voor de Levendbarende hagedis. Het plangebied is echter niet geschikt als leefgebied voor de Levendbarende hagedis. Er ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van reptielen.

4.5 Amfibieën

Amfibieën artikel 3.10 Wnb

Het is aannemelijk dat de waterpartijen in het plangebied worden gebruikt als voortplantingswater van enkele beschermde amfibieënsoorten volgens artikel 3.10 Wnb, zoals Bruine kikker of Gewone pad. Ook is niet uit te sluiten dat het plangebied fungeert als foerageergebied. Winterbiotoop kan aanwezig zijn op plaatsen waar bosschages staan. Voor de betreffende soorten geldt dat Provinciale Staten van Friesland een vrijstelling heeft verleend voor het overtreden van de verbodsbepalingen bij artikel 3.10 Wnb bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Er ontstaat daardoor geen conflict met de Wet natuurbescherming.

Amfibieën artikel 3.5 Wnb

In de wijdere omgeving van het plangebied zijn eerder beschermde amfibieën volgens artikel 3.5 Wnb aangetroffen. Het gaat dan om Poelkikker, Heikikker en Rugstreeppad. Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van Poelkikker, Heikikker en Rugstreeppad. Geschikt leefgebied is in het plangebied uitsluitend aanwezig voor Poelkikker. Uit de literatuur zijn geen gegevens bekend van het voorkomen van Poelkikker en Heikikker nabij het plangebied, daarom is op 6 juni 2016 een aanvullend veldonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van Poelkikker. De sloot aan de zuidwestzijde van het plangebied stond ten tijden van het veldbezoek droog en is daarmee ongeschikt als voortplantingsplaats voor amfibieën. De twee watergangen aan de oostzijde zijn met behulp van een schepnet onderzocht. Daarbij

zijn geen Poelkikkers aangetroffen. Er is uitsluitend een klein aantal lichtbeschermd Bastardaalkikkers aangetroffen. Omdat Poelkikkers ontbreken in de watergangen, is ook gebruik van de droge sloot als winterverblijf zeer onwaarschijnlijk.

Rugstreepad komt volgens literatuurbronnen wel in de omgeving voor. Voor deze soort is momenteel geen geschikt leefgebied aanwezig in het plangebied. Tijdens werkzaamheden kan echter wel geschikt leefgebied ontstaan als braakliggend terrein aanwezig is met kale bodem en ondiepe poelen of plassen. Voor de Rugstreepad moeten er tijdens de werkzaamheden maatregelen worden getroffen om te voorkomen er geschikt leefgebied voor deze soort ontstaat.

4.6 Vogels

In het plangebied zijn door de aanwezigheid van opgaande begroeiing en waterpartijen ruimschoots mogelijkheden aanwezig voor vogels om te nestelen. Het gaat daarbij met name om kleine (zang)vogels die in de bosschages en bomen nestelen of watervogels die langs de oevers nestelen. Ook zijn er mogelijkheden voor grotere vogels, zoals roofvogels en kraaien in de hogere bomen.

Algemeen

Bij werkzaamheden moet volgens de Wet natuurbescherming rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan vanuit de Wet natuurbescherming en hiervoor wordt in principe ook geen ontheffing verleend. Er zijn verschillende mogelijkheden om conflicten met de Wet natuurbescherming ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. Er dient tevens te worden voorkomen dat tijdens werkzaamheden in het broedseizoen alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden verstoord. Dit is mogelijk door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan, door bijvoorbeeld bouw materiaal goed af te dekken en snoeiafval direct op te ruimen. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden verstoord, dan ontstaat er een conflict met de Wet natuurbescherming en moeten de versturende werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Wet natuurbescherming, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert bijvoorbeeld jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. In augustus 2009 is onder de Flora- en faunawet een indicatieve lijst opgesteld van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Deze lijst is per 1 januari 2017 onveranderd overgenomen bij de Wet natuurbescherming. Van de soorten op die lijst komen diverse soorten zoals Buizerd en Sperwer in en rond het plangebied voor. Tijdens het veldbezoek op 6 mei 2016 zijn geen grote nesten in bomen waargenomen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is daarmee uitgesloten in of rond het plangebied.

Conclusie vogels

Er zijn geen nesten waargenomen die jaarrond beschermd zijn. Er ontstaan daarom geen knelpunten ten aanzien van de Wet natuurbescherming, mits overige broedende vogels niet verstoord worden.

4.7 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij de meeste andere beschermde zoogdiersoorten. Vanwege deze striktere beoordelingscriteria wordt aan vleermuizen een aparte paragraaf besteed, de overige zoogdiersoorten zijn beschreven in § 4.8.

In de omgeving van het plangebied komt een groot aantal vleermuissoorten voor, te weten Baardvleermuis, Franjestaart, Watervleermuis, Meervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger en Gewone grootoorvleermuis. Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Hieronder zijn deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen

In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders. In het plangebied zelf is geen bebouwing aanwezig. Bomen waarin verblijfplaatsen kunnen zitten zijn eveneens niet aanwezig in het plangebied omdat de aanwezige bomen te klein zijn of geen holten bevatten.

Foerageergebied

Het plangebied kan deel uitmaken van het foerageergebied van enkele vleermuissoorten. Er zijn in de omgeving echter voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig. Om deze redenen mag worden geconcludeerd, dat de functionaliteit van de in de omgeving aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen ten aanzien van foerageergebied blijft gewaarborgd. Het verdient wel aanbeveling om tijdens de werkzaamheden en bij ingebruikname van de nieuwe aansluiting op de A32 geen verlichting te richten of te laten uitstralen op de waterpartijen om verstoring van potentieel foerageergebied te voorkomen.

Vliegroutes

Het plangebied maakt naar verwachting geen deel uit van belangrijke vliegroutes van vleermuizen omdat het daarvoor te klein is en bovendien geen lijnvormige elementen bevat. Het is bovendien onwaarschijnlijk dat vleermuizen een vliegroute hebben langs de A32 waar veel verlichting aanwezig is. Langs de randen van het plangebied zijn wel lijnvormige landschapselementen aanwezig die mogelijk gebruikt worden als vliegroute. Deze landschapselementen in de vorm van watergangen, worden echter niet aangetast bij het uitvoeren van de plannen. Om lichtverstoring van vleermuizen te voorkomen is het wel van belang dat verlichting niet wordt gericht op de watergangen en bomenrijen.

Conclusie vleermuizen

De beoogde aanpassing van de aansluiting op de A32 en de realisatie van watercompensatie veroorzaakt geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen, mits

geen verlichting wordt gericht op waterpartijen of bomenrijen binnen of grenzend aan het plangebied.

4.8 Overige zoogdieren

Zoogdieren artikel 3.10 Wnb

Door de ligging van het plangebied aan de rand van de stad, nabij weilanden en kleine bosschages en houtwallen kan in potentie een groot aantal zoogdieren voorkomen. In potentie komt bijvoorbeeld een aantal algemene zoogdiersoorten beschermd volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming voor, zoals Mol, Konijn en Ree. Deze zijn niet vastgesteld tijdens het veldbezoek. Voor deze algemene zoogdiersoorten geldt bovendien een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Zoogdieren artikel 3.5 Wnb

Potenties voor volgens artikel 3.5 Wnb beschermde zoogdiersoorten, zoals de Noordse woelmuisen Otter zijn er niet in het plangebied. Mogelijk komen deze wel in de ruimere omgeving voor. De plannen zijn echter zodanig beperkt van aard dat ze geen invloed hebben op het leefgebied van dergelijke soorten. De beoogde herinrichting veroorzaakt om deze reden geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van overige zoogdiersoorten.

Conclusie overige zoogdieren

De beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van overige zoogdiersoorten.

5 Conclusies

Deze ecologische beoordeling leidt tot de volgende conclusies:

5.1 Gebiedsbescherming

De aanpassing van de aansluiting op de A32 en de realisatie van watercompensatie veroorzaken geen conflict met de ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van gebiedsbescherming mits grenswaarden voor stikstofuitstoot op nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet overschreden worden. (Wet natuurbescherming, Natuurnetwerk Nederland/EHS en overige gebiedsbescherming). Zodra meer bekend is over de uitvoering van de werkzaamheden, kan een berekening om de stikstofuitstoot te bepalen worden uitgevoerd.

5.2 Soortbescherming

De aanpassing van de aansluiting op de A32 en de realisatie van watercompensatie veroorzaakt in potentie een conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van amfibieën, vogels en vleermuizen. Door het nemen van mitigerende maatregelen kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden voorkomen worden. Er ontstaat dan geen conflict met de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt weergegeven welke mitigerende maatregelen getroffen moeten worden en voor welke soorten.

Amfibieën

Nader onderzoek heeft aangetoond dat er geen onder de Wet natuurbescherming beschermde amfibieënsoorten binnen het plangebied voorkomen. Voor de Rugstreeppad die eveneens in de omgeving van het plangebied voorkomt, geldt dat geschikt leefgebied kan ontstaan tijdens werkzaamheden. Door het treffen van maatregelen kan worden voorkomen dat de soort zich vestigt in het plangebied tijdens de werkzaamheden en dat een conflict met de Wet natuurbescherming ontstaat ten aanzien van de Rugstreeppad. Een ter zake kundige kan hierover advies geven.

Vogels

Voor alle broedende vogels en hun in gebruik zijnde nesten geldt dat ze beschermd zijn tijdens het broedseizoen (paragraaf 4.6). Werkzaamheden, waaronder het kappen van bomen en bosschages en het vergraven van waterpartijen, moeten daarom buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, of in ieder geval gestart. Indien werkzaamheden binnen het broedseizoen (periode maart-juli) worden gestart moet kort voor het uitvoeren van de werkzaamheden een broedvogelinspectie plaatsvinden of moeten maatregelen getroffen worden om verstoring te voorkomen.

Vleermuizen

Foerageergebied en vliegroutes zijn mogelijk ook aanwezig in het plangebied of direct daarbuiten. In de directe omgeving zijn voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig zodat deze niet beschermd zijn. Of er voldoende alternatieve vliegroutes zijn, is niet onderzocht. Indien bomen en watergangen in of direct grenzend aan het plangebied zowel tijdens als na de werkzaamheden niet verlicht worden, ontstaat echter geen conflict met de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek is dan niet nodig. Indien bomenrijen of watergangen wel verlicht worden of op een andere wijze verstoord, is nader onderzoek naar vliegroutes nodig.

Zorgplicht

Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden moet de Zorgplicht in acht genomen worden.

Nabij het plangebied komt de Rietorchis voor. Indien de werkzaamheden pas over enkele jaren worden uitgevoerd, moet voor uitvoer van de werkzaamheden het plangebied tijdens het bloeiseizoen van de Rietorchis worden gecontroleerd op de aanwezigheid van exemplaren van de Rietorchis. Indien groepen planten gevonden worden moeten deze na de bloeiperiode worden verplaatst.

Werkzaamheden aan de watergangen moeten worden uitgevoerd op een vis- en amfibievriendelijke manier. Voor vergraven of dempen houdt dat in dat richting een open einde wordt gewerkt zodat dieren de kans krijgen te vluchten. Voor schonen of baggeren van de watergangen moet met visvriendelijke apparatuur worden gewerkt. De gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen geeft richtlijnen hoe aan de Zorgplicht kan worden voldaan voor wat betreft werkzaamheden aan watergangen.

Algemeen

Deze toetsing aan de wet- en regelgeving heeft plaatsgevonden om als basis te dienen voor het aanpassen van het bestemmingsplan en de effecten te bepalen van de voorgenomen ingreep. De resultaten zijn een momentopname en kennen een beperkte juridische geldigheid in de tijd. Deze rapportage is gebaseerd op veldgegevens uit de periode mei/juni 2016. Indien de uitvoering van de plannen langer dan drie jaar vanaf die periode van start gaat, is een actualisering van voorliggende beoordeling noodzakelijk.

6 Literatuur

- Delft, J.J.C.W. van, J. Kranenbarg, A. de Bruin & P. Frigge 2015. Waarnemingenoverzicht 2014. Bijlage bij RAVON 59, jaargang 17 nummer 4. RAVON, Nijmegen.
- Melis, J. 2012. Werkatlas Zoogdieren van Friesland. Januari 2012. Zoogdieratlas Friesland.
- van Goethem, J. 2016 Ecologische beoordeling in verband met de aanpassing van twee aansluitingen op de A32 en watercompensatie te Heerenveen. A&W-rapport 2215.
- Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Websites

Provincie Fryslân
Synbiosys
Waarneming.nl
Zoogdieratlas

Adres

Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
info@altwym.nl

www.altwym.nl